

SOKAKLAR DÖNÜŞÜYOR PROGRAMI KALICI UYGULAMA

Marmara Belediyeler Birliği (MBB) Yerel Yönetim Akademisi, Superpool ve Global Designing Cities Initiative (GDCl - Global Kent Tasarımı İnisiyatifi) iş birliğinde sokakları, çocuklar ve bakım verenleri için güvenli ve erişilebilir kamusal mekânlara dönüştürme amacıyla oluşturulan **Sokaklar Dönüşüyor** programı üçüncü dönemine başlıyor. Sokaklar Dönüşüyor, özel araç hakimiyetindeki sokakları, yaya ve özellikle de çocuk kullanımını önceliklendiren kamusal mekânlara dönüştürmeyi amaçlayan uygulama odaklı bir öğrenme programıdır. Hedeflenen dönüşümün belediyelerin kendi imkanları dahilinde ve farklı paydaşların katılımını sağlayacak şekilde gerçekleşmesi önemsenmektedir.

2022 yılında başlayan program kapsamında 5 şehirde, 10 belediye ile 10 sokak prova uygulamaları dönüştürüldü ve program sonuçları MARUF23'te bir sergiye dönüştürüldü. Şimdi üçüncü dönemine başlayacak program **Prova Uygulama** ve **Kalıcı Uygulama** olmak üzere iki ayrı öğrenme programıyla devam edecek. Kalıcı Uygulama modülü ile prova uygulamasını tamamlayan önceki dönemin mezun belediye ekipleriyle kalıcı dönüşümler üzerine çalışılacak.

Kalıcı Uygulama modülü kapsamında, provadan kalıcı uygulamaya geçecek olan belediyelerin proje ekiplerine özel veriye dayalı tasarım uygulamalarının yapılması, doğa tabanlı tasarım ve iklime duyarlı malzeme seçimi vb. konularda eğitim ve atölyeler düzenlenerek mentorluk desteği verilecek ve kalıcı uygulamanın gerçekleştirilmesi için gerekli teknik destek sağlanacaktır. Program yalnızca **prova uygulamalarını tamamlamış**¹ ve aynı sokak veya meydana kalıcı uygulama planlayan MBB üyesi belediyelere açıktır.

¹ Kalıcı Uygulama Modülüne başvuruda bulunabilecek belediyeler Marmara Bölgesinde yer alan ve daha önce Sokaklar Dönüşüyor Uygulama Odaklı Öğrenme Programına katılarak **prova uygulamayı tamamlayan MBB üye belediyeleridir**. Bu belediyeler:

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Sakarya Büyükşehir Belediyesi, Arnavutköy Belediyesi, Bahçelievler Belediyesi, Gebze Belediyesi, İnegöl Belediyesi, Kadıköy Belediyesi, Malkara Belediyesi ve Serdivan Belediyesi'dir.

KALICI UYGULAMA NEDİR?

Sokak dönüştürme uygulamaları, sokakları katılım araçlarıyla birlikte yeniden tasarlarken aşamalı tasarım stratejilerini kullanır. Aşamalı tasarım stratejisi, kentsel mekânda değişimi kolaylaştırmak için tasarım sürecini bilinçli olarak hızlı uygulanabilir adımlar halinde tanımlar. Bu sürecin etkin bir şekilde yönetilmesi hem belediye hem de mahalle sakinleri için büyük önem taşır. Bu bağlamda prova uygulamalar, sokak dönüştürme sürecini daha etkin ve sürdürülebilir hale getirmeyi hedefler.

Kalıcı uygulama, sokak dönüştürme aşamalı tasarım stratejisinin son adımıdır. Bu adımda, prova uygulamadan elde edilen veriler ve mahalle sakinlerinin geri bildirimleri dikkate alınarak, yapılan kullanıcı deneyim anketlerinin sonuçlarının rehberliğinde, nihai ve kalıcı çözümler geliştirilir. Kalıcı uygulama, prova uygulamada olduğu gibi çocukların ve yayaların ihtiyaçlarına odaklanarak, sokakları güvenli, sağlıklı ve erişilebilir hale getirme amacını taşır. Ancak buna ek olarak, provada boya ile tanımlanan alan, gerektiğinde asfalt sert zeminin kaldırıldığı, sürdürülebilir, doğa-tabanlı ve geçirgen malzemelerin kullanıldığı ve bitkilendirme ile iklime dayanıklı hale getirildiği bir kamusal mekâna dönüştürülür.

Başvuruda bulunacak olan belediyelerin, mbb.bb/provadankaliciya adresinde yer alan başvuru formunu doldurarak, başvuru için gerekli belgeler ile **8 Mayıs 2024 Çarşamba günü saat 17:00'a** kadar yya@mbb.gov.tr e-posta adresine göndermeleri gerekmektedir.

Proje ve başvuru ile ilgili sorularınızı yya@mbb.gov.tr e-posta adresine gönderebilirsiniz.

KALICI UYGULAMA SÜRECİNİN TEMEL AŞAMALARI

Verilerin Değerlendirilmesi ve Veriye Dayalı Tasarım

Prova uygulama öncesi ve sonrası toplanılan verilerin ve anket çalışmalarının sonuçları karşılaştırılır. Uygulama öncesi & sonrası verilerine ilişkin değerlendirilme yapılır ve veriye dayalı tasarım kararları belirlenir. Prova uygulama tasarımının işleyen veya işlemeyen yönleri tespit edilir ve bu tespitler doğrultusunda kalıcı uygulamaya ilişkin tasarımlar oluşturulur. Saha gözlemi ve mahalle sakinleriyle kurulan iletişim çalışmaları ile uygulamaya ilişkin katılımcı yaklaşımlar benimsenir.

Doğa Tabanlı Tasarım ve Malzeme Seçimi

Program kapsamında kamusal mekanların dönüşümünde kullanılacak sürdürülebilir, doğa-tabanlı ve geçirgen malzemelerin kullanıldığı ve bitkilendirme ile iklime dayanıklı hale getirildiği öğrenme buluşmaları ve atölyeler gerçekleştirilir.

Kalıcı Uygulama için Koordinasyon ve Süreç Takibi

Kalıcı uygulama öncesi kurum içi ve uygulama alanında mahalle sakinleriyle tanımlı bir iletişim süreci planlanır. Zaman takvimi ve iş planı çalışmalarında aktif ve sürekliliği takip edilen koordinasyon ve iletişim ağı oluşturulur.

ÖRNEK UYGULAMA

Ekim 2023 | Maltepe Belediyesi

Proje Adı / Yeri: Yalı Meydan Dönüşümü / Yalı Mahallesi, Maltepe, İstanbul

Proje Başlangıç / Bitiş Yılı: 2019 / 2023

Proje Alanı: 1900 m2

Bernard van Leer Vakfı'nın belediyelerle birlikte yürüttüğü İstanbul95 kapsamında GDCI danışmanlığıyla Maltepe Belediyesi Stratejik Planlama Müdürlüğü koordinatörlüğünde Superpool tarafından gerçekleştirilen Yalı Meydan Dönüşüm Projesinde, mahalle meydanı ve yaya öncelikli sokak oluşturmayı amaçlayan provanın kalıcı uygulaması Ekim 2023'te tamamlandı.

Aşamalı tasarım stratejileri izlenerek hayata geçen dönüşüm projesinin ilk aşaması, Eylül 2021’de gününbirlik, ikinci aşaması Nisan 2022’de dönüşüm provası olarak uygulandı. 15 ay süren dönüşüm provası sırasında ulaşım ve kullanıma ilişkin veriler toplandı ve kalıcı tasarım için gözlemler yapıldı. Mahalle sakinleri ile mutabık kalınan kullanım kararları gözetildi, asfalt kaplı oyun sokağında çimtaş kullanılarak geçirgen yüzeyler elde edildi. Bitkilerin ve rekreasyon alanlarının eklenmesiyle Yalı Meydanı ve Onurlu Sokağı, mahallelinin ve çocukların vakit geçirebileceği bir meydana dönüştü.

PROGRAM TAKVİMİ

Son Başvuru Tarihi	8 Mayıs 2024
Sonuçların Açıklanması	13 Mayıs 2024
Eğitim ve Atölyeler	Mayıs-Haziran 2024
Koordinasyon Toplantıları	Temmuz-Ağustos 2024
Gerekli İzinlerin Alınması	Mayıs- Eylül 2024
Uygulama Açılışı	Eylül- Aralık 2024*

*Kalıcı Uygulamanın açılışı her belediyenin kendi takvimine göre revize edilebilir.

Proje Ekibinin Sorumlulukları

Sokaklar Dönüşüyor | Kalıcı Uygulama Modülü kapsamında proje ekiplerinden,

- Uygulamanın kalıcı hale geçmesi için gerekli üst yazı ve belediye içi belge takibinin sağlanması,
- Proje koordinatörü ve ekibinin süreç boyunca belediyenin farklı birimleriyle çalışmasını sağlayacak aktif iletişim planını oluşturması,
- Uygulama öncesi & sonrası toplanılan verilere ve mahalle sakinlerinin geri dönüşlerine dayanarak tasarımın belirlenmesi,
- Kalıcı uygulamanın gerektirdiği malzemeler konusunda çözüm odaklı bir yaklaşıma sahip olunması, sürdürülebilir ve yenilikçi malzeme kullanımı ve doğa-tabanlı tasarım yöntemlerine açık ve istekli olunması,
- Program kapsamında gerçekleştirilecek eğitim, atölye ve toplantılara katılım devamlılığının sağlanması beklenilmektedir.

Program Partnerlerinin Görevleri

Marmara Belediyeler Birliği (MBB): MBB Yerel Yönetimler Akademisi, uygulama süreci boyunca proje ekipleri ve program partnerleri arasındaki koordinasyonu, süreç takibi ve sonuçlarının ulusal ve uluslararası arenada görünürlüğünü desteklemekten sorumludur.

Superpool: Superpool proje ekiplerine geometri tasarımı ve uygulama aşamalarında ücretsiz teknik danışmanlık verecektir. Ek olarak uygulamanın planlanma sürecinde gerekecek veri

toplama, malzeme ihtiyacının belirlenmesi, kurum içi koordinasyon gibi konularda verilecek eğitimlerde ve saha uygulamalarında kolaylaştırıcı rolünü üstlenecektir.

Global Designing Cities Initiative: GDCl, proje ekiplerine veri değerlendirmesi ve yaya, çocuk ve doğa için sokaklar tasarlama konularında bilgi ve deneyimlerini sunacaktır. Ayrıca uygulamaların tasarım ve planlama aşamasında da ücretsiz teknik danışmanlık sağlayacaktır.

BAŞVURU İÇİN GEREKLİ ADIMLAR

Aşağıdaki belgeleri veya bu belgelerin yer aldığı WeTransfer veya Google Drive bağlantısını yya@mbb.gov.tr e-posta adresine gönderilmesi gerekmektedir.

1. Başvuru formunun doldurulması.
2. Aşağıdaki belgelerin veya bu belgelerin yer aldığı WeTransfer veya Google Drive bağlantısının başvuru formunun ilgili kısmına eklenmiş olması:

B0: Başvuru Formu

B1: Üst yazı

Başvuru sahibi belediyenin yetkili karar organının başvuruyu destekleyen ve belediyenin kalıcı uygulamaya geçiş kararını içeren bir üst yazının sunulmuş olması (izin ve onayların alındığına ilişkin resmî belge)

B2: Prova uygulama tasarımını içeren çizim dosyası

Prova uygulamanın son geometri tasarımı dwg ve pdf formatlarında iletilmesi

B3: Prova uygulama alanının güncel sokak fotoğrafları (Nisan veya Mayıs 2024 tarihli)

Başvuru formunun ve başvuru için gerekli belgelerin yya@mbb.gov.tr e-posta adresine gönderilmesi.

İletişim Kişileri:

Hatice Kübra Baştuğ

Tel: 0212 402 19 16

e-posta: kubra.bastug@mbb.gov.tr

Dila Toprak

Tel: 0212 402 19 17

e-posta: dila.toprak@mbb.gov.tr